

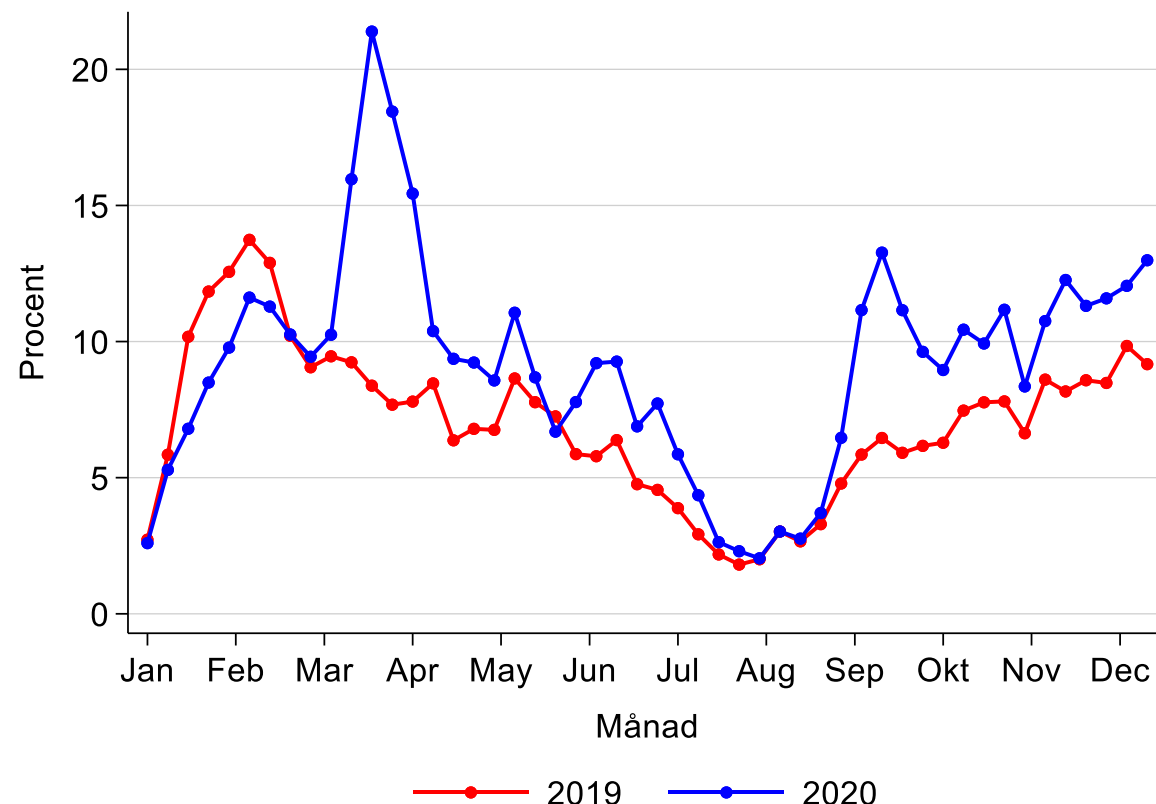
Frånvaro i skolan under coronapandemin – hur kan resultaten komma att påverkas?

Björn Öckert

Inledning

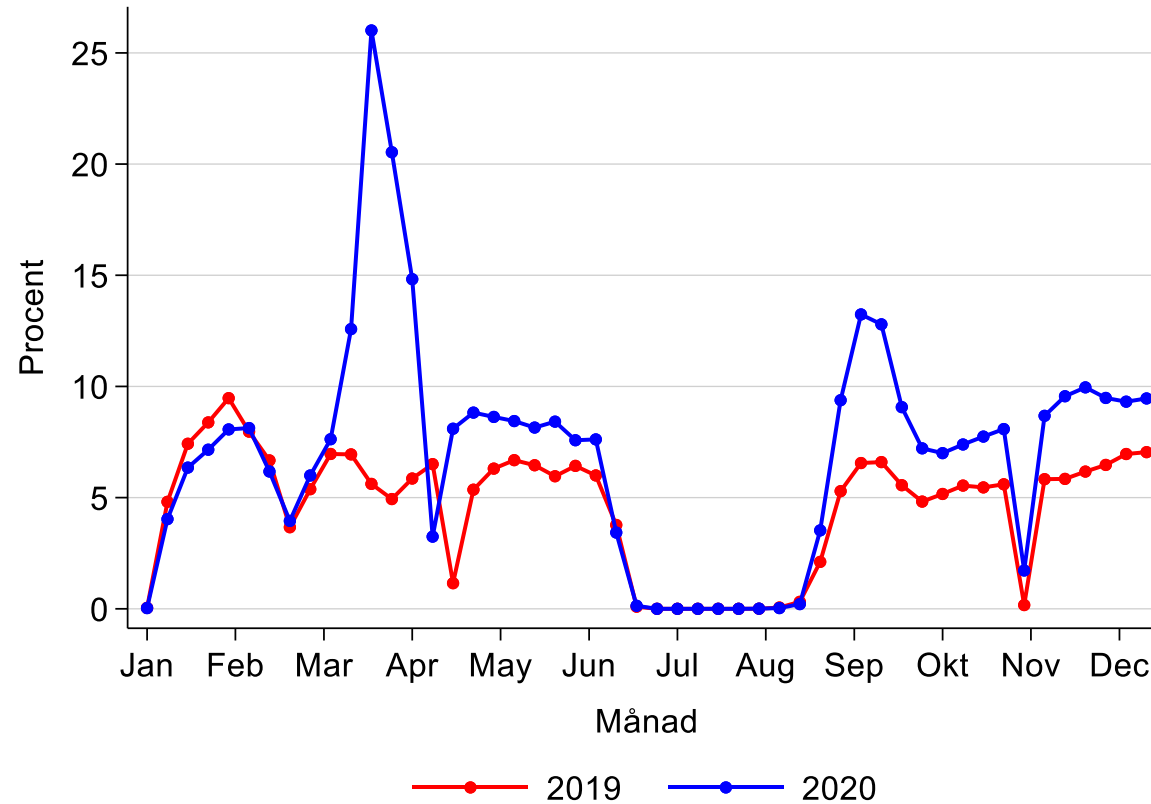
- Förskolor och grundskolor har hållits öppna under pandemin
- Rapporter om ökad sjukfrånvaro bland barn, elever och lärare
- Hur kan ökad frånvaro i skolan komma att påverka resultaten?
 - Konsekvenser på längre sikt?
- Ansats för att bedöma tänkbara konsekvenser
 1. Uppskatta ökad frånvaro bland barn, elever och lärare i skolan
 2. Sammanfatta forskningen om effekterna av frånvaro i skolan
 3. Beräkna tänkbara konsekvenser för individen och samhället
- Kapitlet avgränsas till förskolan och grundskolan

Uppskattad frånvaro bland barn i förskolan

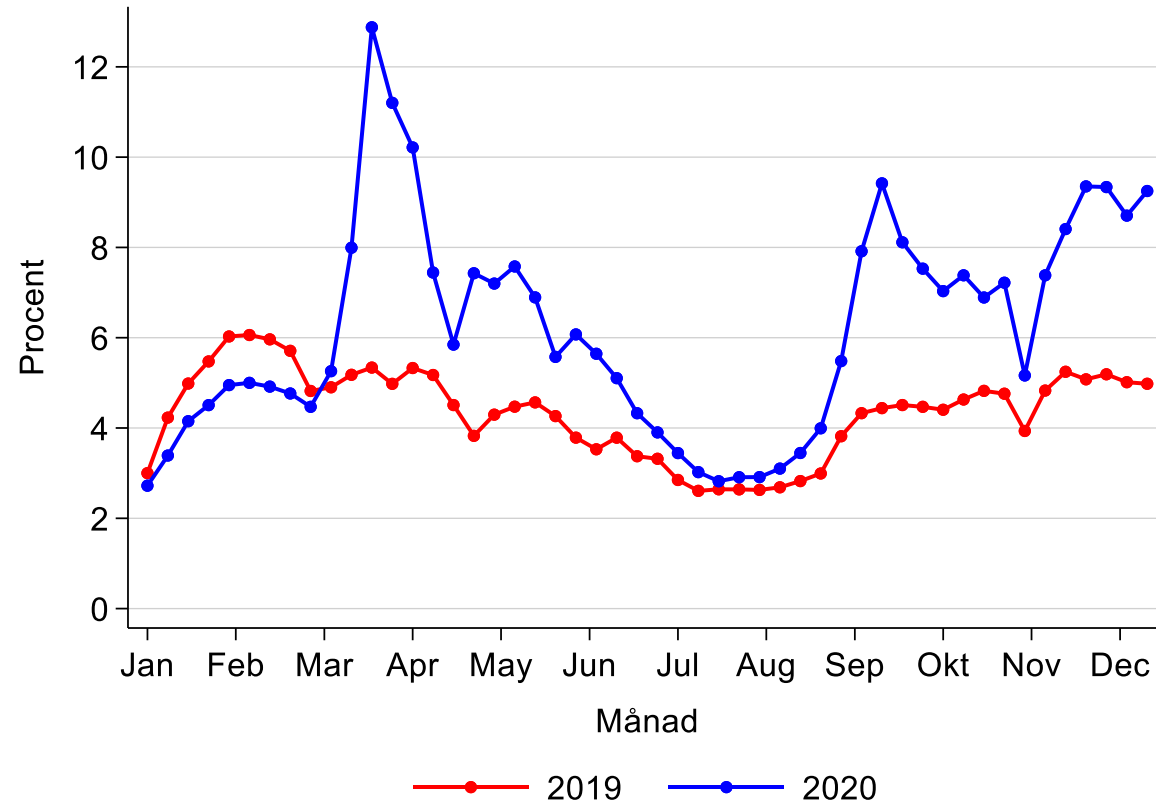
- Uppgifter om tillfällig föräldrapenning
- Nettodagar/veckodagar för barn 1-5 år
- Justera med faktorn 3 för att få verklig frånvaro (Hall & Lindahl, 2016)
- Kraftig kortvarig ökning i mars
- Högre frånvaro under våren och hösten
- Frånvaro mars–december ökade 50 % (knappt 5 dagar)

Uppskattad frånvaro bland elever i grundskolan

- Uppgifter om frånvaro från Skola24
- Omfattar 35 procent av alla elever
- Enbart uppgifter om telefonanmälan
- Justera med faktorn 2,5 för att få verklig frånvaro (Skolverket, 2020)
- Kraftig kortvarig ökning i mars
- Högre nivåer under våren och hösten
- Frånvaro mars–december ökade 70 % (drygt 5 dagar)

Uppskattad frånvaro bland personal

- Uppgifter om frånvaro från Previa
- Åtta kommunala utbildningsförvaltningar
- Kraftig kortvarig ökning i mars
- Högre nivåer under våren och hösten
- Frånvaro mars–december ökade 70 % (omkring 4 dagar)

Tidigare forskning om frånvaro

1. Vad säger forskningen om elevfrånvaro?
 - Svårt att fastställa orsakssamband mellan elevfrånvaro och resultat
 - Omfattande evidens att tid i skolan förbättrar kunskaper och inkomster
2. Vad säger forskningen om undervisningsgruppens storlek?
 - Ökad elevfrånvaro minskar storleken på barngrupper och klasser
 - (Kvasi-)experimentella studier visar på positiva effekter av mindre klasser
3. Vad säger forskningen om lärarfrånvaro?
 - Begränsad evidens om effekter av lärarfrånvaro och vikarier
 - Frånvarande lärare försämrar inläringen lika mycket som elevers egna frånvaro
 - Vikarier kan bara delvis mildra de negativa konsekvenserna

Hur mycket förlorar eleverna och samhället?

1. Förskolan

- Ökad frånvaro bland barn: 0,010 SD mindre kunskaper
- Mindre barngrupper: 0,004 SD bättre utveckling
- Ökad frånvaro bland personal: 0,006 SD försämrade inläring
- Minskad inläring uppgår totalt till 0,012 SD
- Summerat produktionsbortfall för alla barn över hela livet: 4,5 miljarder kronor

2. Grundskolan

- Ökad frånvaro bland elever: 0,008 SD lägre resultat
- Mindre klasser: 0,004 förbättrad inläring
- Ökad frånvaro bland lärare: 0,004 SD tappade kunskaper
- Minskade skolresultat totalt motsvarande 0,008 SD
- Summerat produktionsbortfall för alla elever över hela livet: 5,9 miljarder kronor

Sammanfattning

- Sjukfrånvaron bland barn, elever och personal har ökat kraftigt
 - Frånvaron har ökat med 50–70 %
- Undervisningstid påverkar elever på kort och lång sikt
 - Frånvaro bland elever och lärare har negativa effekter på inläringen
- Små negativa effekter av ökad sjukfrånvaro på elevresultat
 - Omkring 0,012 SD i förskolan och 0,008 SD i grundskolan
 - Vissa grupper och skolor kan ha påverkats mer
- Betydande samhällsekonomiska kostnader
 - Minskat produktionsbortfall motsvarande omkring 10 miljarder kronor
 - Dyra insatser för att motverka konsekvenserna kan vara kostnadseffektiva
- De slutliga kostnaderna beror på hur frånvaron utvecklas framöver